HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Kirjallinen asiantuntijalausunto

21.11.2022 H 00645/22

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle

Valtiovarainvaliokunnan verojaoston lausuntopyyntö 14.11.2022 kokoukseen to 24.11.2022 klo 10.30

HE 224/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle automaattista päätöksentekoa verotus- ja tulliasioissa koskevaksi lainsäädännöksi

Helsingin hallinto-oikeus lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Hallituksen esitys koskee automaattista päätöksentekoa verotus- ja tullimenettelyssä. Esityksellä on tarkoitus joiltakin osin poiketa hallituksen esityksessä eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 145/2022 vp) hallintolakiin lisättäväksi ehdotetuista lainkohdista.

Helsingin hallinto-oikeus on antanut valtiovarainministeriölle lausunnon hallituksen esityksen (HE 224/2022 vp) luonnoksesta. Tuolloin hallinto-oikeus kiinnitti lausunnossaan huomiota luonnoksessa esitettyyn automaattiseen päätöksentekoon rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia määrättäessä ja oikaisuvaatimuksia ratkaistaessa. Eduskunnalle annetussa hallituksen esityksestä on jätetty pois rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamuksien määräämistä koskeva erityissääntely. Hallituksen esitykseen sisältyy edelleen oikaisuvaatimusten automaattista ratkaisemista koskevaa erityissääntelyä. Hallituksen esityksessä on todettu, että jatkovalmistelussa verotusmenettelylakiin ja tullilakiin ehdotettuja oikaisuvaatimuksen automaattista ratkaisemista koskevia säännöksiä on täsmennetty ja perusteluja on täydennetty.

Hallinto-oikeuden toiminnan kannalta on aivan keskeistä, että hallinto-oikeuteen valitusasiana saapuvan jutun valituksen kohteena oleva päätös on perusteltu yksityiskohtaisesti hallintolain 45 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Helsingin hallinto-oikeus on katsonut valtiovarainministeriölle antamassaan lausunnossa, että oikaisuvaatimuksen automaattinen käsittely tulisi olla mahdollista vain tilanteissa, joissa on selvää, että verovelvollisen oikeusturvan tarve tulee täytetyksi oikaisuvaatimukseen annetulla ratkaisulla.

Helsingin hallinto-oikeus kannattaa eduskunnalle annetussa hallituksen esityksessä ehdotettua verotusmenettelylain 26 f §:n 1 momentin 1 kohdan luonnokseen nähden uutta muotoilua, jonka mukaan oikaisuvaatimusta koskevan asian ratkaiseminen automaattisesti edellyttää oikaisuvaatimuksen hyväksymisen lisäksi uuden vaatimuksen tai uuden selvityksen esittämistä oikaisuvaatimuksessa. Myös luonnokseen nähden kokonaan uusi 26 f §:n 3 momentti, jonka mukaan automaattisen ratkaisemisen edellytyksenä on hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädettyjen asian automaattisen ratkaisemisen edellytysten täyttyminen, on kannatettava täsmennys. Vastaavasti tullilain 88 §:n osalta esitykseen tehdyt luonnoksesta poikkeavat muutokset ovat kannatettavia.

Lausunnon on valmistellut hallinto-oikeustuomari Klaus Järvinen.

Ylituomari Ann-Mari Pitkäranta

Helsingin hallinto-oikeus
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 00580
Puh.: 029 56 42000
S-posti: helsinki.hao@oikeus.fi
www.hehao.fi